

Jaciment del Pla del Reclam

Fogars de la Selva

Ubicació

Lloc/Adreça: Pla del Reclam
Emplaçament Veïnat de l'Església

Coordenades:

Latitud: 41.7383
Longitud: 2.68455
UTM Est (X): 473768
UTM Nord (Y): 4620769

Classificació

Número de fitxa 08082 - 60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Segle XIV-XV
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Queden molt poques restes constructives.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: Nivell 5 de protecció segons la normativa del Catàleg de Béns protegits.
Data aprovació: dc., 31/10/2012 - 12:00
Número inventari Sí (CC.AA)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08081A007000100000BU
Fitxes associades:

[Fons arqueològic procedent del Pla del Reclam dipositat al Servei d'Atenció als Museus de Pedret](#)

Descripció

Aquest jaciment arqueològic es coneix amb diversos noms, fet que pot comportar alguna confusió. A l'Inventari del Patrimoni Arqueològic del Departament de Cultura de la Generalitat es coneix com a "Antiga església de Sant Cebrià". En canvi, en el catàleg de Béns Protegits del POUM de Fogars, s'identifica com a "Jaciment arqueològic Pla del Reclam". La confusió es pot accentuar si tenim en compte que en el mateix catàleg hi figura un altre jaciment arqueològic identificat amb el nom de "Església de Sant Cebrià i entorn".

En el lloc conegut com Pla del Reclam, la tradició oral hi situava l'antiga església i rectoria, com podeu llegir en l'apartat d'història. Amb motiu d'una troballa efectuada per estudiosos del municipi, el juliol de 2004 es va realitzar una primera intervenció arqueològica en aquest lloc destinada bàsicament a confirmar si les restes descobertes pertanyien a l'antiga església de Sant Cebrià. Aquests treballs arqueològics no van poder confirmar o desmentir l'existència de la suposada església, però posaren al descobert un conjunt d'estructures i restes de material ceràmic dels segles XIV i XV.

Les estructures documentades pertanyen a un edifici de planta rectangular, construït amb murs de tàpia assentats sobre un sòcol de pedres o, en algun cas, directament sobre l'estrat geològic. Aquest edifici, que podria haver sostingut un altre pis, va estar cobert per un sostre de teula àrab i tenia com a mínim un cos adossat. Pel material arqueològic recuperat, sembla que aquest hauria estat abandonat durant la segona meitat del segle XV.

També es documentà una fase anterior que sobrepassa els límits de la intervenció arqueològica i de la qual no hi ha dades de la seva planta. Aquesta fase sembla correspondre cronològicament al segle XIV i es caracteritza per la documentació d'estrats formats per carbons i cendres, que podrien estar indicant un nivell d'incendi. Sembla que la única estructura conservada d'aquesta fase és un mur que va ser reaprofitat en una fase posterior.

Les funcions de l'edifici en la seva última fase encara són desconegudes. Sembla clar que es tracta d'un edifici d'hàbitat, ja sigui un mas o l'antiga rectoria.

Quant al material ceràmic recuperat, aquest es pot classificar entre ceràmiques comunes (fragments d'olles, plats, gerres, poals i llibrells) i vaixel·la de taula (escudelles i plats). La majoria són produccions catalanes, encara que també hi ha alguna ceràmica de producció valenciana. Altres materials arqueològics recuperats són alguns claus de ferro i petits fragments de vidre blanc i verd.

El gener de 2005, es va realitzar una prospecció geofísica per tal de definir i delimitar el jaciment.

Durant la campanya del 2007, es va documentar la totalitat del jaciment. Es tracta d'un espai de 1084 metres quadrats. En aquesta intervenció, es van documentar tres àmbits diferents. El primer és el més gran i no s'ha pogut atribuir-li una funcionalitat concreta més enllà de que no es tracta d'un edifici religiós. Pel què fa al segon àmbit, es tractaria d'un lloc d'emmagatzematge de cereal. La tercera estructura, ja havia estat excavada anteriorment i només es va netejar. Els materials associats corresponen sobretot al moment d'abandonament d'aquest indret, que correspondria al segle XV. Pel que fa a l'estudi documental, ha descartat que aquest conjunt d'habitacions siguin la rectoria de l'església. Les fonts documentals fan pensar

que es tractaria de l'antic hostel que hi havia a la zona.

Observacions:

Entre el 2004 i el 2007 s'hi ha realitzat diverses intervencions arqueològiques:

Entre el 5 i el 14 de juliol de 2004, excavació arqueològica sota la direcció d'Adriana Geladó i Prats, de l'empresa Estrats.

El 12 de gener de 2005, prospecció geofísica sota la direcció de Roger Sala, de l'empresa SOT.

Del 29 d'agost al 30 de setembre de 2005, excavació sota la direcció d'Adriana Geladó i Prats, de l'empresa Estrats.

Entre el 12 de febrer i el 7 de març, intervenció arqueològica sota la direcció de Lourdes Moret Pujol, de l'empresa Arqueociència, SCSL-

Els materials fruit de les excavacions arqueològics estan dipositats al Servei d'Atenció als Museus de Pedret.

Història

El document més antic que es conserva és un privilegi concedit per Carles el Simple a la parròquia de Falgars (S. Vendrell, 1975, 210).

Més endavant, es fa referència a l'església de Sant Cebrià de Fogars és l'any 974 "*Sancti Cypriani et sanctae Justae in villa Felgari*", quan el papa Benet VI atorga una butlla a Hildesind, abat de Sant Pere de Rodes.

L'any 982, en un precepte del rei franc Lotari en favor del mateix monestir de Sant Pere de Rodes, es fa referència a *Falgaris*.

En una butlla del Papa Lluci III de l'any 1185, es parla del monestir de Breda i que tenia importants alous a la zona i que el terme estava integrat al castell d'Hostalric, formant part de les possessions dels vescomptes de Cabrera.

Una altra butlla de l'any 1246, del Papa Innocenci IV, comunica que la parròquia de Fogars, anomenada *Sancti Cypriani de Folgas* passa a pertànyer al monestir de Sant Salvador de Breda.

La darrera referència documental és de l'any 1362, on es menciona el temple amb el nom de *Sancti Cypriani de Folgaris*.

L'església conservava fins l'any 1936, quan fou cremat, un retaule de finals del segle XVI d'estil gòtic tardà amb el Davallament de la Creu flanquejat per Sant Sebastià i Sant Roc.

La tradició oral identificava un indret, situat entre l'actual església i la Creu d'en Simón, amb el nom d'església i rectoria vella. En aquest indret s'hi ha fet excavacions arqueològiques que han donat com a resultat la troballa de restes d'una edificació de la que no s'ha pogut determinar en fermesa a quin mas correspondrien.

La documentació corresponent a les notes personals de Mossèn Gaspart Ollé, prevere i rector de Fogars, de 1717, assenyala: “*He fet treure lo bestiar menut den Simón de la Rectoria Vella, dientlos diguesen a sa mare que nom fes guardar en ningunes de les mies terras, porque lo bous me han menjades moltes sements i molt blat y aixis ja que nom fa tenir compte als sembrats, vull que ni per als boscos facia guardar. [...] ja ho tenia a bon port si Pau Simón dos mesos ha no se fos mort, que ja me avia promes sercaria lo acte de pesa de la terra deya tenia deintre dels Alous y auriem posat termes y si no agués volgut de grat per justicia li auria obligat*”.

L’any 1721, Gaspart Ollé descriu les afrontacions de les terres de l’Església amb les heretats dels seus veïns, i explica un conflicte termenal entre l’església i la propietat de Mas Simón. Sembla ser que el propietari del mas va arrencar un terme i Gaspart Ollé exposa la seva ubicació: “*Se coneix algun temps hi ha aguda mota (...) quedant en favor de la Rectoria tota la roureda i boscos de ponent i de tremontana desde el camí que passa ara (que antigament passava per migdia de la casa de la Recoria Vella) per detras de tremontana de la Rectoria Vella i seguint dit camí fins a la creu den Simón. Partint de dita creu sen van per tremontana tot turó mitjensant aygua vessant fins que son dret de la la mota dels Alous que jo he feta. Partint del capdemunt linea tirada de dita mota sen van fins la ygua de la Tordera sens fer ninguna torta*”.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de béns a protegir; dins *Pla d’Ordenació Urbanístic Municipal de Fogars de la Selva*.

AJUNTAMENT DE FOGARS DE LA SELVA (2012). Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable; dins *Pla d’Ordenació Urbanístic Municipal de Fogars de la Selva*.

FUGAROLAS i MASÓ, Jaume i VILÀ i CAMPS, Josep (2007). *Fogars de La selva, temps ha*. Fogars de La Selva: Edició dels autors.

GELADÓ, Adriana i SALVADÓ, Ivan (2004). *Intervenció arqueològica al jaciment de Sant Cebrià (Fogars e la Selva, La Selva)*. Informe-memòria. Inèdita: Arxiu Municipal de Fogars de La Selva.

GELADÓ, Adriana i SALVADÓ, Ivan (2005). *Intervenció arqueològica al jaciment de Sant Cebrià (Fogars e la Selva, La Selva)*. Informe-memòria. Inèdita: Arxiu Municipal de Fogars de La Selva.

SALA, R.: Memòria d'intervenció Prospecció Geofísica al paratge del Pla del Reclam. Fogars de la Selva (La Selva, Girona). Mem. Núm.: 7809.

VENDRELL i FÀBREGAS, S (1975). *Tordera. Puerta del Maresme*. Blanes: Gràfiques Montserrat, pp. 210.

